

Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.fjr@regeringskansliet.se

Länsstyrelsen i Stockholms yttrande över slutbetänkandet En moderniserad fiskelagstiftning (SOU 2025:89)

Er beteckning: LI2025/01477

Länsstyrelsen i Stockholm (Länsstyrelsen nedan) har getts tillfälle att lämna yttrande över rubricerad remiss. Länsstyrelsen lämnar enbart synpunkter på författningsförslagen i remissen.

Synpunkter på Förslag till fiskelag (2026:000) 2 kap. Bestämmelser om fiskerätt, Redskapsbegränsning vid fiske med stöd av upplåten fiskerätt 9 §

Förslaget innebär en omfattande inskränkning i enskild rätt eftersom fiskerättsägare i vattenområden som Stockholms skärgård inte kan fortsätta sälja fiskekort för exempelvis trollingfiske. Länsstyrelsen avstyrker därför förslaget.

Synpunkter på 3 kap. Bestämmelser om frifiskerätt och tillträde till vatten

Av 1 § framgår att den som är svensk medborgare får fiska i allmänt vatten och av 3 § att fisket enbart får bedrivas med handredskap. I allmänt vatten innebär detta att handredskapsfiske som kräver användning av båt (trollingfiske) är tillåtet. Mälaren innehåller inte allmänt vatten men har en särställning eftersom staten betalat fiskerättsägarna för det intrång det innebär att allmänheten får fiska där med rörliga redskap i det som brukar benämnas enskilt frivatten och definieras på samma sätt som allmänt vatten. Den enda skillnaden i förhållande till allmänt vatten är att det inte är någon frifiskerätt avseende kräftor utan det tillhör fiskerättsägaren. I dessa vatten är det idag bland annat tillåtet att fiska med handredskap även om metoden som sådan kräver båt. Men med formuleringen

enligt 1 § kommer denna frifiskerätt försvinna i Mälaren till skillnad från övriga sjöar där staten har föreskriftsrätt, det vill säga Vänern, Vättern, Hjälmaren och Storsjön (där det finns allmänt vatten). I förslaget till en moderniserad fiskelagstiftning förekommer inte begreppet enskilt frivatten någonstans. Länsstyrelsen önskar därför att det i 1 § görs ett tillägg enligt ”den som är svensk medborgare får fiska i allmänt vatten, **enskilt frivatten** och den ekonomiska zonen”.

Synpunkter på Förslag till fiskelag (2026:000), 3 kap. Bestämmelser om frifiskerätt och tillträde till vatten, begränsning för fiske med redskap 3 § samt Bilaga 1. Särskilda bestämmelser om frifiskerätt i enskilt vatten i havet

Förslaget innebär att frifiskerätten i allmänt vatten begränsas till att enbart omfatta fiske med handredskap. Det bör tydliggöras i ingressen till bilaga 1 och bilaga 2 att det enbart avser fiske som bedrivs med stöd av fiskelicens eller personlig fiskelicens i enlighet med 3 kap. 9 § samt 3 kap. 14 §. Det kan annars lätt uppfattas som att bilaga 1 och bilaga 2 avser allt fiske som bedrivs med frifiskerätt.

Länsstyrelsen anser vidare att frifiskerätten på allmänt vatten i havet ska behållas oförändrad. I Stockholms län bedrivs fisket på de allmänna vattnen i havet i liten omfattning och utgör inget hot mot fiskbestånden.

Synpunkter på Förslag till fiskelag (2026:000), 10 kap. Kontroll och övervakning 2 §.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget och anser att det även fortsatt ska heta fisketillsynspersoner och att den myndighet regeringen bestämmer även fortsättningsvis kan förordna fisketillsynspersoner i havet och i de fem största sjöarna (där staten har föreskriftsrätt). Vi utvecklar våra synpunkter och motiverar detta under rubriken Synpunkter på Förslag till fiskeförordning (2026:000), 10 kap. Kontroll och övervakning 1 §, 3 § och 12 §.

Synpunkter på Förslag till fiskelag (2026:000), 11 kap. Straffrättsliga och straffprocessuella bestämmelser.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att det i förarbetena till en ny lag diskuteras vad som kan avses vara sådana ringa fall som inte ska dömas till ansvar för. Enligt Länsstyrelsens mening bör överträdelser mot en reglering som införts i syfte att skydda och bevara hotade fiskbestånd inte kunna bedömas som ringa fall.

Synpunkter på Förslag till fiskelag (2026:000), Bilaga 1. Särskilda bestämmelser om frifiskerätt i enskilt vatten i havet, punkt 2. Vid kusten i Östhammars kommun i Uppsala län och vid kusten i Stockholms och Södermanlands län.

I förslaget till ny fiskelag finns nuvarande bestämmelse kvar och som lyder: "I Hölö och Mörkö församlingar i Stockholms län och i Södermanlands län är under tiden 1 april–30 september strömmings- och skarpsillfisket förbehållet fiskerättsinnehavaren intill 200 meter från fastlandet eller från en ö av minst 100 meters längd."

Länsstyrelsen anser att denna reglering kan tas bort ur fiskelagens bilaga 1. Fredningsområden och fredningstider bör istället regleras i Havs- och vattenmyndighetens föreskriftssamling. Regleringen är även ålderdomligt formulerad i nuvarande utformning.

Synpunkter på Förslag till fiskeförordning (2026:000), 5 kap. Särskilda bestämmelser om yrkesmässigt fiske Prövning av frågor om licenser och tillstånd. Prövning av frågor om licenser och tillstånd 2 §.

Länsstyrelsen anser att det ska göras ett tillägg i sista stycket:

"Havs- och vattenmyndigheten ska vid sin prövning ta hänsyn till också andra omständigheter som sökanden åberopar till stöd för att fisket är anknutet till svensk fiskerinäring".

Länsstyrelsen föreslår att tillägget formuleras som:

”Havs- och vattenmyndigheten ska vid sin prövning ta hänsyn till också andra omständigheter som sökanden åberopar till stöd för att fisket är anknutet till svensk fiskerinäring. I prövningen ska Havs- och vattenmyndigheten ta regional hänsyn efter hörande av Länsstyrelsen i det län där sökande är skriven.”

Reglerna kring fiskelicens ändrades 2014 och sedan dess har det varit i det närmaste omöjligt att få fiskelicens för fiske i Stockholms skärgård trots att Länsstyrelsen tillstyrkt licens i våra yttranden. Det har inneburit att det yrkesmässiga fisket i det närmaste försvunnit. Vi menar därför att det ska tas större regional hänsyn om beståndssituationen tillåter och att Länsstyrelsen har kompetens att göra den bedömningen.

Synpunkter på Förslag till fiskeförordning (2026:000), 7 kap. Fiskevård, naturvård och utsättning av fisk Bestämmelser om fiskevård Arter som är förbjudna att fiska.

I Havs- och vattenmyndighetens föreskriftssamling finns Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena och Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön.

I enlighet med 1 kap. 8 § i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena är det förbjudet att fiska havsnejonöga, majfisk, staksill, vårsiklöja, storskallesik, groplöja, skärkniv, atlantstör och ål och i enlighet med 3 kap. 1 § i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön är det förbjudet att fiska skärkniv, havsnejonöga, småfläckig rödhaj, brugd, sillhaj (håbrand), slätrocka, knaggrocka, majfisk, staksill, blåfenad tonfisk, atlantstör, sjurygg och ål.

Länsstyrelsen anser att förslaget till 7 kap. 1 § tas bort och att fiskeförbud på dessa arter i enlighet med alla andra fredade fiskarter regleras av Havs- och vattenmyndighetens föreskriftssamling. Vi menar även att hänvisningen till bilaga 1 i artskyddsförordningen (2007:845) ska tas bort och att även dessa arter ska definieras i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling.

Synpunkter på Förslag till fiskeförordning (2026:000), 7 kap. Fiskevård, naturvård och utsättning av fisk 2 §.

Länsstyrelsen anser att det ska göras ett tillägg i punkt ”4. skjutvapen eller sådana redskap som fisken kan spetsas” enligt: ”4. Skjutvapen, gäddsax eller andra sådana redskap som fisken kan spetsas med.”

Vidare anser Länsstyrelsen att skrivningen avseende ”Fiske med ålsax, vars tänder är högst sex millimeter, är dock tillåtet.” ska tas bort.

Gäddsax är ett fiskeredskap som spetsar fisken men trots detta råder oklarheter om redskapet är tillåtet eller inte och det vore därför bra med ett förtydligande att så inte är fallet.

Synpunkter på Förslag till fiskeförordning (2026:000), 10 kap. Kontroll och övervakning 1 §, 3 § och 12 §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att kontroll och övervakning enbart får utövas av Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kustbevakningen, länsstyrelsen och Transportstyrelsen.

Länsstyrelsen avstyrker även förslaget om att Länsstyrelsen enbart får förordna fiskevakter att genomföra kontroll av fritidsfiske i sötvattensområden samt att Länsstyrelsen ska ansvara för att genomföra kontroll av fiske i havet och i sötvattensområden.

Idag förordnar Länsstyrelsen fisketillsynspersoner för att bedriva fisketillsyn i Stockholms skärgård och i Mälaren. Via 1:11 anslaget (Havs- och vattenmyndighetens anslag för åtgärder i vatten) fördelas medel som finansierar den fisketillsyn som avser fiskelagen, fiskeförordningen samt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter. Den fisketillsynen bedrivs av Stockholms stad genom ett årligt uppdrag från Länsstyrelsen. Stockholms stad har flera båtar, hamnanläggningar samt kringutrustning att bedriva denna verksamhet som fungerar väl. Om Länsstyrelsen ska bedriva denna verksamhet kommer det att kräva avsevärda resurstillskott. Det avser inköp av båtar, hyra av hamnar, inköp av annan utrustning samt att anställa personal. Den initiala kostnaden kan uppskattas till ca 10-15 miljoner och den årliga kostnaden till minst 5-6 miljoner per år.

Stora delar av Stockholms skärgård och Mälaren utgörs av enskilda fiskevatten där frifiskerätten är begränsad. Det finns emellertid många fiskerättsägare som säljer fiskekort för sådant fiske som inte omfattas av frifiskerätt. Ett exempel är Stockholms stad som säljer fiskekort för trollingfiske, ismete och flerspömete (det så kallade TDA-fiskekortet) på de vatten Stockholms stad förvaltar.

Om det görs en förändring i enlighet med utredningens förslag kommer det inte vara möjligt att bedriva fisketillsyn för sådana upplåtelser. Staten har inget ansvar att bedriva tillsyn på enskilda vatten och förslaget om fiskevakter kommer innebära att det inte finns några fisketillsynspersoner som kan förordnas på de enskilda vattnen i Stockholms skärgård och i Mälaren.

Länsstyrelsen anser därför att länsstyrelserna även fortsättningsvis ska förordna fisketillsynspersoner i alla vatten.

Det är emellertid önskvärt att länsstyrelserna ges ett förtydligande gällande ansvaret för fisketillsynen. Länsstyrelsen menar att ett sådant kan ges i 5 §, Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och formuleras som ”9. Ansvara för fisketillsynen i de fem stora sjöarna och i kustområden med frifiskerätt för allmänheten”. Med ett sådant upplägg kan länsstyrelserna även fortsättningsvis uppdra åt andra att bedriva fisketillsyn.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av vikarierande länsöverdirektör Lotta Medelius Bredhe med länsfiskekonsulent Henrik C Andersson som föredragande. Avdelningschef Ulrika Lundberg, chefsjurist Shiva Norvad och avdelningschef Helene Munkner har deltagit i beslutet.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post stockholm@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm, eller ring vår växel 010-223 10 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/stockholm.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/stockholm/personuppgifter